

24.5.2007

13. 06. 2007

LÄHETETTY
AVSÄNT

Muutoksenhakija	Timo Kalevi Ojaniemi Espoo
Eläkelaitos	Soneran Eläkesäätiö
Valituksenalainen päätös	Eläkelautakunnan päätös 13.8.2003 (Liite)
Asia	Eläkkeen määrä

MUUTOKSENHAKU VAKUUTUSOIKEUTEEN

Ojaniemi on hakenut eläkelaitokselle toimitetussa valituskirjelmässä muutosta liitteenä olevaan eläkelautakunnan (nykyisin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta) päätökseen ja vaatinut, että eläkelautakunnan päätös kumotaan ja Neste Oy Varustamon hänelle työsuhteensa aikana erääntyneistä palkkasaatavista maksama 250.000 markkaa (42.050,00 euroa) otetaan huomioon hänelle myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen eläkekertymää määrättäessä.

Lisäksi Ojaniemi on vaatinut, että Soneran Eläkesäätiö velvoitetaan suorittamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa asiassa, eläkelautakunnassa 988,20 euroa ja vakuutusosoikeudessa 1.152,90 euroa, joihin määriin sisältyy arvonnalisävero laillisine korkoineen päätöksiä antamispäivistä lukien. Vielä Ojaniemi on pyytänyt suullisen käsittelyn järjestämistä vakuutusosoikeudessa. Suullisessa käsittelyssä kuultaisiin todistajana Suomen Eriyisteknisten Liitto Seteli ry:n puheenjohtajaa Heikki Santalaa neuvotteluista, joita hänen ja hänen työantajansa välillä käytiin 250.000 markan suorittamisesta ja siitä, minkä luonteisena maksettua 250.000 markkaa pidettiin neuvotteluissa ja häntä itseään samasta todistusteemasta.

Ojaniemi on todennut, että Neste Oy:n ja hänen välillä 21.5.1995 (pitänee olla 21.4.1995) tehty sopimus on virheellisesti määritelty vahingonkorvaukseksi. Mainitussa sopimuksessa on sanamuodosta huolimatta ollut kysymys Neste Oy:n hänelle maksamasta palkkasaatavasta, jota koskevan vaatimuksen hän on esittänyt Neste Oy Varustamolle 20.4.1994 allekirjoittamallaan vaatimuksella. Ojaniemelle oli sovittu maksettavaksi määrätty palkkatulo koko alkuperäiselle työajalle, mutta hänen työantajansa ei ollut ensin suostunut sovittuun palkkatuloon määräämisaikaisten työsopimusten välipäiviltä. Hänelle maksettu 250.000 markkaa on selvästi ollut palkan luonteista tuloa.

Ojaniemi on korostanut erityisesti sitä, että kysymys oli ollut Neste Oy:n ja hänen välillään tehdyn työsuhteen perusteella maksetun palkkauksen määräytymisen erilaisesta tulkinnasta, joka oli saatu ratkaistuksi 21.5.1995 tehdyllä sopimuksella. Sopimuksella on ratkaistu hänen 20.4.1994 esittämänsä palkkasaatava eikä kysymystä siitä, että hänen työnantajansa olisi ollut velvollinen suorittamaan hänelle vahingonkorvausta. Se, että mainitun sopimuksen 1. kohtaan oli merkitty, että 250.000 markkaa maksetaan hänen osoittamalleen pankkitilille pidättäen siitä lainmukaiset verot ja maksut, osoittaa myös, että kysymyksessä ei ole voinut olla mikään muu kuin palkkauksen suorittaminen. Eläkelautakunnalle toimitettu verottajalta 18.11.2002 hankittu selvitys osoittaa, että myös verottaja on pitänyt 250.000 markkaa palkkatulona.

Se, että hänelle maksettu 250.000 markkaa on ilmaistu maksetun vahingonkorvauksena, on johtunut hänen ja sopimusneuvotteluissa avustaneen Heikki Santalan muistaman mukaan siitä, että 20.4.1994 tehdyn vaatimuksen yhteydessä oli esitetty paljon suurempi laskennallinen palkkavaatimus, mutta loppujen lopuksi työsopimusten välisestä ajasta laskettu palkka oli sovittu maksettavaksi alkupe-
räistä vaatimusta pienempänä. Sopimusmerkintä vahingonkorvauksesta on saattanut johtua myös siitä, että 1.1.1991 on tullut voimaan uuden merimieseläkelain 11 §. Tällä lainmuutoksella ei kuitenkaan ole merkitystä ratkaistaessa tätä asiaa. Ainoa ratkaiseva asia on se, että hänelle maksettu 250.000 markkaa on ollut sovittu palkkatulo koko sille ajalle, jonka hän on työskennellyt työnantajansa palveluksessa.

Vakuutusoikeudelle on vielä toimitettu 3.10.2003 päivätty lasku 1.152,90 euron määräisistä oikeudenkäyntikuluista. Laskuun on sisällytynyt myös vaatimus viivästyskorosta.

Koska Soneran Eläkesäätiö ei ole voinut oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä, se on toimittanut valituskirjelmän liitteineen vakuutusoikeudelle käsiteltäväksi.

Välitoimet Soneran Eläkesäätiö on antanut lausuntonsa esittäen sekä valituksen että valituksesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen hylkäämistä. Samalla vakuutusoikeudelle on toimitettu eläkelautakunnan käytössä olleet asiakirjat sekä 7.10.2003 päivätty lausuntopyyntö ja Merimieseläkekassan 2.7.2004 päivätty lausunto.

Ojaniemi on antanut selityksensä. Ojaniemi on katsonut, että hänen vakuutusoikeudelle tekemänsä valitus tulisi hyväksyä. Ojaniemi on edelleen korostanut, että kysymys on ollut Neste Oy:n ja hänen välillä tehdyn työsuhteen perusteella maksetun palkkauksen määräytymisen erilaisesta tulkinnasta, joka oli saatu 21.5.1995 tehdyllä sopimuksella ratkaistuksi. Mainitulla sopimuksella oli nimenomaan ratkaistu Ojaniemen 20.4.1994 esittämä palkkasaatava, eikä mitään kysymystä siitä, että työnantaja olisi ollut velvollinen suorittamaan hänelle vahingonkorvausta. Lisäksi Ojaniemi on vedonnut asiassa esitettyihin asiakirjatodisteisiin sekä uudistanut pyynnön kuulla todistajana Heikki Santalaa vakuutusoi-
keuden suullisessa käsittelyssä. Ojaniemi on todennut, että Soneran Eläkesäätiön sekä Merimieseläkekassan lausunnoille ei tule antaa merkitystä asiaa ratkaistaessa. Ojaniemi on katsonut, että hänen kaikki oikeudenkäyntikulunsa asiassa tulisi velvoittaa vastapuolen korvattavaksi.

Samassa yhteydessä vakuutusosoikeudelle on toimitettu 20.9.2004 päivätty oikeudenkäyntikululasku 329,40 euron määräisistä oikeudenkäyntikuluista. Laskuun on sisällytynyt vaatimus viivästyskorosta.

Vakuutusosoikeudelle on vielä toimitettu 13.10.2004 ja 15.6.2005 päivättyt asiamiehen kirjoitukset, 14.6.2005 päivätty lasku 1.235,25 euron määräisistä oikeudenkäyntikuluista, johon laskuun on sisällytynyt myös vaatimus viivästyskorosta sekä Eläketurvakeskuksen 17.2.2006 antama asetuksen (ETY) N:o 574/78 artiklan mukainen yhteenvedo päätöksistä. Yhteenvedoon on liitetty myös Soneran Eläkesäätiön 23.5.2002 antama päätös. Soneran Eläkesäätiö on ilmoittanut 12.4.2006, ettei sille ole saapunut uutta valitusta 17.2.2006 jälkeen.

Eläketurvakeskus on antanut lausuntonsa. Eläketurvakeskus on todennut lausunnossaan, että 21.4.1995 tehdyllä sopimuksella osapuolet ovat sopineet työsuhteen päättymisen jälkeen esiin nousseiden kysymysten (työntekijän vaatimusten) ratkaisemisesta kertakorvauksella. Sopimuksella ei ole sovittu minkään yksittäisen ansion tai palkkaperusteisen jälkikäteisestä korjaamisesta tai tarkistamisesta taikka muutoksista työsuhteisiin. Työeläkeoikeuskäytännössä ja Eläketurvakeskuksen antamissa soveltamisohjeissa on vakiintuneesti katsottu, että työsuhteen päättyessä tai sen jälkeen maksettua vahingonkorvauksia tai vahingonkorvauksen luonteisia eriä ei oteta huomioon eläkkeen perusteena olevissa ansioissa. Lisäksi työeläkeoikeuskäytännössä ja Eläketurvakeskuksen soveltamisohjeissa on pidetty eläkepalkkaan kuuluvina erinä sellaisia jälkikäteen joko sopimuksen tai tuomioistuimen päätöksen perusteella suoritettuja korvauksia, jotka yksiselitteisesti perustuvat palkanlaskentaan tai palkkaperustetta koskevaan erimielisyyteen, joka erimielisyys on sittemmin ratkaistu. Eläketurvakeskus on edelleen katsonut, että Ojaniemen 20.4.1994 Neste Oy:lle osoittama vaatimus ei ole ollut yksilöity palkanlaskentaa tai palkkaperustetta koskeva vaatimus, vaan Ojaniemen vaatimus on perustunut hänen työsuhteidensa määräaikaaisuuteen ja tästä aiheutuneeseen laskennalliseen ansioiden menetykseen ja kysymys on siten vahingonkorvauksen luonteisesta suorituksesta eikä työstä maksetusta korvauksesta.

Ojaniemi on antanut selityksensä. Ojaniemi on uudistanut asiassa aikaisemmin esittämänsä ja korostanut, että hänelle on maksettu korvausta ansionmenetyksestä yhteensä seitsemän vuoden ajalta eli siltä ajalta, jonka hän on ollut työssä eikä kysymys ole ollut mistään vahingon tai edes sen luonteisen korvauksen suorittamisesta. Tämän vuoksi Soneran Eläkesäätiön lausunnossaan viittaamat vakuutusosoikeuden päätökset ja Eläketurvakeskuksen päätökset eivät tule lainkaan sovellettavaksi nyt puheena olevassa asiassa. Ainoastaan vakuutusosoikeuden päätös 16.2.1995 (218/94) tulee sovellettavaksi nyt häntä koskevassa asiassa. Ojaniemi on katsonut, että edellä mainittu vakuutusosoikeuden ratkaisu tukee hänen vaatimustaan ja tämän ratkaisun perusteella hänen vaatimuksensa on täysin oikeutettu. Vakuutusosoikeuden päätökset 19.1.1995 (369/94) ja 20.4.1998 (3209/97) eivät sovellu hänen asiaansa. Jälkimmäisessä päätöksessä on ollut kysymys siitä, että työnantaja oli vapaaehtoisesti maksanut irtisanomisajan palkan ja lomakorvauksen, kun siitä ei ole sovittu. Hänen tapauksessaan on nimenomaan ollut sopimus siitä, että hänelle työsuhteen aikana aiheutunut ansionmenetys korvataan ja tämän vuoksi kyseistä vakuutusosoikeuden päätöstä ei voida soveltaa häntä koskevassa asiassa.

Vakuutusoiikeus on 5.6.2006 lähettänyt asiassa tiedustelun suullisen käsittelyn toimittamisesta. Ojaniemi on antanut vastauksen.

Neste Shipping Oy on antanut vakuutusoiikeuden pyynnöstä 1.2.2007 päivätyn lausunnon, jonka johdosta Ojaniemi on antanut selityksensä. Ojaniemi on todennut, että Neste Shipping Oy:n 1.2.2007 päivätyssä lausunnossa on tuotu esiin vain niiden henkilöiden muistikuvia tapahtumista, jotka ovat olleet tavalla tai toisella tekemisessä asian kanssa. Lausunnossa esitettyjä muistikuvia ei näin ollen voida pitää puolueettomina vaan ainoastaan vastapuolen edustajan muistikuvina siitä, mitä asiassa olisi tapahtunut. Vielä Ojaniemi on todennut, että suullisessa käsittelyssä kuultavaksi esitetty todistaja Santala muistaa sen seikan, että hänelle suoritettussa korvauksessa on ollut varmasti kysymys palkkasaataavasta eikä vahingonkorvauksesta.

Soneran Eläkesäätiölle sekä Merimieseläkekassalle on varattu tilaisuus antaa vastineensa ja lausuntonsa Neste Shipping Oy:n 1.2.2007 päivätyn lausunnon sekä Ojaniemen siihen annetun selityksen johdosta. Sekä Soneran Eläkesäätiö että Merimieseläkekassa ovat uudistaneet asiassa aikaisemmin esittämänsä ja pysyneet entisellä kannallaan.

Vakuutusoiikeus on 29.3.2007 antamallaan päätöksellä päättänyt toimittaa asiassa suullisen käsittelyn. Vakuutusoiikeus on 25.4.2007 toimeenpannut asiassa suullisen käsittelyn, jossa on kuultu Ojaniemeä itseään sekä Ojaniemen nimeämänä todistajana entistä, nyt eläkkeellä olevaa Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry:n toiminnanjohtajaa, puheenjohtaja Heikki Santalaa sekä Soneran Eläkesäätiön nimeäminä todistajina palkanlaskijaa, palkkahallinnon esimiestä Ritva Holmbergia ja Merimieseläkekassan eläke- ja vakuutuspäällikköä Ove Herrliniä. Asian suullisesta käsittelystä on laadittu erillinen pöytäkirja.

Suullisessa käsittelyssä Ojaniemi on kertonut, että hän on 20.4.1994 päivätyssä kirjoituksessaan esittänyt Neste Oy:lle, nykyisin Fortum Shipping Oy:lle vaatimuksensa korvata hänelle ajalla 1.11.1986 - 1.10.1993 olleiden määräaikaisten työsuhteiden ansionmenetys. Ojaniemi on perustanut vaatimuksensa siihen, että kyseisellä ajalla solmitut peräkkäiset määräaikaisten työsuhteiden sopimukset ovat muuttuneet toistaiseksi voimassaoleviksi. Neste Oy:n ja Ojaniemen välillä on 21.4.1995 solmittu sopimus, jonka mukaan Neste Oy on maksanut Ojaniemelle Neste Oy:n ja Ojaniemen välisten työsuhteiden ja työsuhteiden erimielisyyksien ratkaisemiseksi Ojaniemen työsuhteen päättymiseen liittyvänä kertakaikkisena vahingonkorvauksena 250.000 markkaa. Ojaniemi on ymmärtänyt asian niin, että 21.4.1995 päivätyllä sopimuksella on nimenomaisesti korvattu hänelle ajalla 1.11.1986 - 1.10.1993 saamatta jäänyttä palkkatuloa, eikä kysymys ole ollut vahingonkorvausoikeudellisesta erästä. Ojaniemi on todennut, että hänen alkuperäinen vaatimuksensa on ollut 485.000 markkaa, mutta neuvottelujen tuloksena päädyttiin korvaussummaan, joka on ollut sopimuksessa mainittu 250.000 markkaa.

Todistajana kuultu Santala on kertonut hoitaneensa Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry:n toiminnanjohtajana Ojaniemen asiaa vuodesta 1994 alkaen. Ojaniemen ja hänen työantajansa kanssa käytiin neuvotteluja vuosien 1994-1995 aikana muutaman kerran ja Santala on katsonut koko neuvottelujen ajan tapauksessa olleen kysymys Ojaniemen palkkasaataavasta sekä toistaiseksi voimassa olevasta työsuhteesta. Sopimuksella ei ole ollut tarkoitus myöskään korvata Ojaniemen uudelleen kouluttautumista kuten työantajan lausunnossa oli todettu.

Ojaniemen kanssa oli myös sovittu siitä, että asiassa haetaan korvausta palkka-saataavasta, jos asia ei selviä Ojaniemen ja työnantajan välisissä neuvotteluissa. Santalan mukaan sopimukseen on tullut maininta vahingonkorvauksesta ehkä siitä syystä, että Ojaniemen vaatimus palkkasaataavasta on ollut alun perin paljon suurempi. Santala ei ole muistanut sitä, tulivatko eläkeoikeudelliset maksut sopimusta solmittaessa erikseen esille, mutta hän on totesi, että oli itsestään selvää jo sopimuksen sanamuodonkin perusteella, että 250.000 markan saata-vasta olisi tullut periä myös eläkemaksut. Vielä Santala on todennut, että hän on ollut Merimieseläkekassan hallituksen jäsen vuosina 1978-2005 ja Santalan mukaan Merimieseläkekassan yhtenä tehtävänä on ratkaista eläkeasiat. Santala on katsonut, että Ojaniemen asia olisi tullut käsitellä Merimieseläkekassan halli-tuksessa, varsinkin kun kyseessä on ollut Ojaniemelle kielteinen asia.

Todistajana kuultu Holmberg on kertonut olleensa Neste Oy:n palkanlaskijana silloin kun Ojaniemen 250.000 markan korvaus on maksettu. Hänen esimiehensä on ilmoittanut, että Ojaniemelle maksettava korvaus oli nimenomaan vahingon-korvausta, josta tuli pidättää ennakonpidätys, mutta muiden korvauksesta perittä-vien maksujen suhteen on ollut epäselvyyttä. Holmberg on kertonut omien muistikuviansa mukaan selvittäneensä korvauksesta perittävien muiden maksu-jen osuutta eläkelaitoksesta, Merimieseläkekassasta sekä myös sisäministeriöstä. Muiden maksujen pidättäminen Ojaniemelle maksetusta korvauksesta on Holmbergin mukaan jäänyt epäselväksi ja korvauksesta on pidätetty ainoastaan ennakonpidätys. Holmberg on katsonut, että korvauksesta laadittu palkkalas-kelma asiassa on ollut selvä ja Ojaniemi oli radiosähköttäjän ammatissa muun muassa itsekin osallistunut palkkojen maksamiseen ja näin ollen hänelle Holmbergin mukaan olisi pitänyt olla selvää, että kyseisestä korvauksesta ei ollut pidätetty eläkemaksuja.

Todistajana kuultu Merimieseläkekassan eläke- ja vakuutuspäällikkö Herrlin on kertonut Ojaniemen asian tulleen ajankohtaiseksi, kun Ojaniemi oli valittanut Soneran Eläkesäätiön 23.5.2002 antamasta päätöksestä eläkelautakuntaan. Herrlin on kertonut, että valituksessa oli vedottu muun muassa merimieseläke-lain 11 §:n 1.1.1991 voimaantulleeseen muutokseen, jossa on kysymys eläkkeeseen oikeuttavasta palvelusajasta. Herrlin on todennut, että merimieseläkelaiissa on vähän säännöksiä eläkepalkkaan sisältyvistä eristä ja eläkepalkkaan kuuluvia eriä on tulkittu Eläketurvakeskuksen antaman ohjeistuksen perusteella. Herrlin on todennut, että ottaen huomioon Eläketurvakeskuksen ohjeistus sekä vakuutus-oikeuden oikeuskäytäntö Ojaniemen ja työnantajan välillä solmitun sopimuksen perusteella kyseessä on ollut "vahingonkorvausoikeudellinen erä" ja tätä tulkin-taa on tukenut myös työnantajan asiassa antama lausunto. Vielä Herrlin on toden-nut, että vaikka verottaja on pitänyt korvausta verotusmielessä palkkana, se ei tarkoittanut sitä, että korvaus tulisi ottaa huomioon eläkepalkkana. Herrlin on myös todennut, että Merimieseläkekassan eläkeasioiden ratkaisutoimintaa on jo 1980-luvun loppupuolella delegoitu toimitusjohtajalle ja muille toimihenkilöille. Myöskin Merimieseläkekassan vakuutusosikudelle 7.3.2007 saapuneessa kirjal-lisessa lausunnossa on todettu, että Ojaniemen tapauksen kaltaiset vakuuttamisen alaan kuuluvat yksittäiset soveltamisratkaisut on tehty Merimieseläkekassan toimiston toimesta eikä niitä ole käsitelty Merimieseläkekassan hallituksessa.

Ojaniemi on viitannut lopuksi todistaja Santalan suullisessa käsittelyssä antamaan todistajankertomukseen ja katsonut, että kyseessä on ollut työsuhteen perustunut palkkasaatava. Myös verottaja on pitänyt korvausta palkan luonteisena eränä ja näin ollen se tulisi ottaa huomioon myöskin hänen eläkepalkkaansa laskettaessa.

Soneran Eläkesäätiö on edelleen todennut, että Ojaniemen valitus tulisi hylätä. Ojaniemen olisi pitänyt ymmärtää oman työnsä perusteella, johon työhön kuului muun muassa palkkojen laskenta, että kysymyksessä ei ole ollut työstä maksettu korvaus. Tätä tukee myös työnantajan lausunto eikä korvauksesta suoritettua ennakonpidätyksen perusteella voida asiassa vetää sellaista johtopäätöstä, että kyseessä olisi ollut eläkepalkassa huomioitava erä. Soneran Eläkesäätiö on vaatinut, että Ojaniemi velvoitetaan korvaamaan sen oikeudenkäyntikulut 2.547,36 euroa sisältäen arvonnäköveron laillisine korkoineen.

Kirjallisena todisteena suullisessa käsittelyssä Ojaniemi on vielä jättänyt vakuutusoikeudelle Merenkulun tarkastustoimiston merenkulunylitarkastajan Reijo Gustafssonin 13.1.1994 päivätyn todistuksen Ojaniemen palveluajoista eri aluksissa sekä todistaja Santalan laatiman kaaviokuvan Ojaniemen Neste-varustamon palvelusajoista.

Soneran Eläkesäätiö on antanut uuden selvityksen johdosta vastineensa ja todennut, että Ojaniemen suullisessa käsittelyssä toimitetun uuden kirjallisen selvityksen perusteella ei voida päätellä Ojaniemelle maksetun 250.000 markan suorituksen luonteesta mitään. Sopimuksessa, jonka Ojaniemi ja Neste Oy olivat solmineet, suoritus oli nimetty vahingonkorvaukseksi. Sopimuksessa oli sovittu tietyn kertasumman suorittamisesta eikä siinä ole mainittu, että edes jokin osa kertasummasta olisi vastiketta työsopimuksen perusteella tehdystä työstä. Lisäksi Soneran Eläkesäätiö on todennut, että jos työsuhde Ojaniemen vaatimuksen mukaisesti katsottaisiin yhdenjaksoiseksi, tulisi 21.4.1995 sopimuksen perusteella maksettu korvaus silti katsoa vahingonkorvaustyyppiseksi. Soneran Eläkesäätiön Ojaniemeltä vaadittavien oikeudenkäyntikulujen määrää on täsmennetty niin, että vaadittava määrä on 2.088 euroa. Kyseiseen määrään ei sisälly arvonnäköveroa.

Ojaniemi on antanut selityksensä todeten, ettei hänellä ole lausuttavaa Soneran Eläkesäätiön suullisen käsittelyn jälkeen vakuutusoikeudelle toimittamasta lisälausunnosta. Samassa yhteydessä Ojaniemi on uudistanut vaatimuksensa oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta ja toimittanut 25.4.2007 päivätyn oikeudenkäyntikululaskun koskien asiassa 9.2.2007 jälkeen tehtyjä toimenpiteitä. Laskun määrä on 1.564,65 euroa sisältäen arvonnäköveron.

VAKUUTUSOIKEUDEN RATKAISU

Käsittelyratkaisu:

Vakuutusoikeus on 5.6.2003 antamassaan täysistuntoratkaisussa katsonut, että määrääjat muutoksenhakua varten alkavat kulua vasta päivästä, jolloin useassa Euroopan yhteisön jäsenmaassa työskennellyt eläkkeenhakija saa tiedokseen asuinmaaan käsittelevän laitoksen yhteenvetona esitetyn selvityksen, johon on liitetty eläkkeenhakijaa koskevat päätökset. Eläketurvakeskus on käsittelevänä laitoksena antanut 17.2.2006 päivätyssä yhteenvetona esitetyssä selvityksessä Ojaniemelle tiedoksi hänen lopulliset eläkepäätöksensä Ruotsista ja Suomesta.

Tähän nähden vakuutusosoikeus toteaa, että sekä Soneran Eläkesäätiön päätös että eläkelautakunnan valituksenalainen päätös on annettu ennenaikaisesti valituskelpoisena.

Vakuutusosoikeus katsoo, että koska Ojaniemi ei valittanut saamansa päätöksen yhteenvedon jälkeen määräajassa eläkesäätiön päätöksestä ja hän on saanut Soneran Eläkesäätiöltä perustellun päätöksen, josta hän on voinut valittaa eläkelautakuntaan ja edelleen vakuutusosoikeuteen, ei tässä vaiheessa ole enää tarkoituksenmukaista kumota valituksenalaisia päätöksiä, vaan vakuutusosoikeus on viivytyksen ja valitusosoikeuden menettämisen välttämiseksi tutkinut Ojaniemen valituksen.

Asiaratkaisu:

Eläkelautakunnan päätöstä ei muuteta. Valitus hylätään.

Ojaniemen ja Soneran Eläkesäätiön vaatimukset oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta hylätään.

Perustelut Vakuutusosoikeus hyväksyy eläkelautakunnan päätöksessä mainitut perustelut.

Vakuutusosoikeus toteaa lisäksi, että Ojaniemi on toiminut Neste Oy:n palveluksessa eri aluksilla määräajaisissa työsuhteissa radiosähköttäjänä. Ojaniemi on valituksessaan vaatinut, että hänen ja Neste Oy:n välillä 21.4.1995 päivätyn sopimuksen perusteella maksettu 250.000 markan (42.050,00 euron) korvaus hänen työsuhteidensa aikana erääntyneistä palkkasaatavista tulee ottaa huomioon hänelle myönnetyn työkyvyttömyyseläkkeen eläkekertymää määrättäessä. Kyseinen sopimus on perustunut Ojaniemen Neste Oy:lle 20.4.1994 esittämään vaatimukseen maksamattomista palkkasaatavista ajalla 1.11.1986 - 1.10.1993. Todistajana kuultu Santala on kertonut, että sopimukseen on tullut maininta vahingonkorvauksesta ehkä siitä syystä, että Ojaniemen vaatimus palkkasaatavasta on ollut alun perin paljon suurempi. Sekä Ojaniemi että Santala ovat katsoneet, että kyseessä on ollut nimenomaisesti kysymys palkkaan perustuvasta saatavasta.

Soneran Eläkesäätiö on viitannut asiassa Merimieseläkekassan 2.7.2004 päivättyyn lausuntoon sekä eläkelautakunnan 13.8.2003 antamaan päätökseen, jossa on todettu, että 21.4.1995 allekirjoitetulla sopimuksella työsuhteen päättymiseen liittyvä kertakaikkinen 250.000 markan suuruinen korvaus ei ole merimieseläkelain mukaista eläkepalkkaa. Neste Oy:n palkanlaskijana toiminut Holmberg on todennut, että hänen esimiehensä on ilmoittanut, että Ojaniemelle maksettava korvaus oli nimenomaan vahingonkorvausta, josta tuli pidättää ennakonpidätys, mutta muiden korvauksesta perittävien maksujen suhteen on ollut epäselvyyttä. Merimieseläkekassan eläke- ja vakuutuspäällikkö Herrlin on kertonut, että huomioon ottaen Eläketurvakeskuksen ohjeistus sekä vakuutusosoikeuden oikeuskäytäntö Ojaniemen ja työnantajan välillä solmitun sopimuksen perusteella kyseessä on ollut vahingonkorvausoikeudellinen erä ja tätä tulkintaa tuki myös työnantajan asiassa antama lausunto.

Oikeuskäytännössä vakuutusosoikeuden ratkaisussa Dnro 369/94 työntekijälle maksetun kertakorvauksen ei ole katsottu olleen vastiketta työsopimuksen perusteella suoritetusta työstä, vaan lakiin perustumatonta korvausta työsuhteen päättymisestä ja siten luonteeltaan vahingonkorvausta. Vakuutusosoikeuden ratkaisussa Dnro 3209/97 työnantaja oli maksanut työntekijälle neljän kuukauden irtisanomissajan palkan sekä lomakorvauksen työsuhteen päättymisen jälkeen.

Työntekijäin eläkelain mukaisen (TEL:n) työsuhteen ei katsottu jatkuneen työoikeudellista työsuhdetta pitempään ja näin ollen irtisanomisajalta maksetun palkan ei voitu katsoa olevan eläkkeen perusteena olevaa palkkaa, koska se ei ollut TEL:n mukaista vastiketta työsuhteessa tehdystä työstä. Näin on myös todettu vakuutusosoikeuden ratkaisussa Dnro 2468/2005. Vakuutusosoikeuden ratkaisussa Dnro 218/94 on ollut kysymys työnantajan maksamasta kertakorvauksesta, josta osan on katsottu olleen korvausta työsuhteen kuluessa saamatta jääneistä palkankorotuksista, vuorotyölisistä sekä ylityökorvauksista. Asiassa oli yksilöidysti ja selkeästi voitu osoittaa, että kyseinen osa korvauksesta ei ole ollut irtisanomisen johdosta suoritettavaa korvausta.

Vakuutusosoikeus katsoo, että Ojaniemen työnantajalle 20.4.1994 osoittaman vaatimuksen ja sittemmin työsopimus- ja työsuhte-erimielisyyksien ratkaisemiseksi 21.4.1995 solmitun sopimuksen taustalla on ollut Ojaniemen työsuhteiden määräaikaaisuutta ja siitä aiheutuvaa ansionmenetystä koskeva erimielisyys. Ojaniemen 20.4.1994 päivätty vaatimus ei ole yksilöity palkanlaskentaa tai palkkaperustetta koskeva, vaan se on perustunut hänen työsuhteidensa määräaikaaisuudesta aiheutuvaan laskennalliseen ansionmenetykseen. Sopimuksella on ratkaistu työsuhteen päättymisen jälkeen esille tulleet Ojaniemen työsuhteeseen liittyvät vaatimukset kertakorvauksena. Sopimuksessa ei ole mainittu yksilöidysti ansioiden tai palkkaperusteiden korjaamisesta, tarkistamisesta tai ajallisesta kohdentamisesta taikka työsuhdeaikojen muuttamisesta. Kysymyksessä on edellä mainituilla perusteilla katsottava olevan työsuhteen päättyessä maksettu vahingonkorvauksen luonteinen suoritus eikä työstä maksettu korvaus tai työsuhteen kuluessa saamatta jääneet palkat. Ennakkopidätyksen tekeminen korvauksesta ei myöskään aiheuta sitä, että korvaus olisi katsottava palkaksi. Työsuhteen päättyessä maksettuja vahingonkorvauksia tai vahingonkorvauksen luonteisia eritä ei vakiintuneen oikeus- ja soveltamiskäytännön mukaan oteta huomioon eläkepalkkaa määrättäessä. Näin ollen 21.4.1995 solmitun sopimuksen perusteella Ojaniemelle maksettua 250.000 markan suuruista korvausta ei voida ottaa huomioon Ojaniemen eläkkeen perusteena olevissa ansioissa.

Hallintolainkäyttölain 74 §:n 1 momentin mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu pitämään oikeudenkäyntikulut vahinkonaan. Kyseisen lainkohdan 3 momentin mukaan yksityistä asianosaista ei saa velvoittaa korvaamaan julkisen asianosaisen oikeudenkäyntikuluja, ellei yksityinen asianosainen ole esittänyt ilmeisen perusteetonta vaatimusta. Ottaen huomioon asian lopputulos ei ole pidettävä kohtuuttomana, että Ojaniemi joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan. Ojaniemi ei ole edellä mainituilla perusteilla myöskään velvollinen korvaamaan Soneran Eläkesäätiön oikeudenkäyntikuluja.

Oikeusohjeet

Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) n:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annettu neuvoston asetus (ETY) n:o 574/72 41 ja 48 artiklat
Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimus 6 artikla 1. kohta
Suomen perustuslaki 21 §
Merimieseläkelaki 3 § 2 mom. ja 11 § 1 mom., sellaisina kuin ne olivat voimassa 31.12.2004 saakka

Vakuutuslaki 16 §
Hallintolainkäyttölaki 38 §, 39 §, 73 ja 74 §

Asian käsittelyn päätyttyä asiakirjat sidotaan vakuutuslain asiakirjavihkoksi, joka arkistoidaan vakuutuslain mukaisesti, ja eläkelaitoksen asiakirjavihkoksi, joka palautetaan eläkelaitokseen arkistoitavaksi.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

Esittelijä

Matti Romakkaniemi

Ratkaisuun ovat osallistuneet: Marianne Niinikoski - Olli Järvi - Matti Romakkaniemi - Kimmo Kurki - Ritva Hautsalo-Maijala

Jakelu

1. Timo Kalevi Ojaniemi
Itätuulenkuja 7 B 32
02100 ESPOO
2. Soneran Eläkesäätiö
3. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta
4. Eläketurvakeskus
5. Varatuomari Pertti Virolainen
PJV Lakitieto Oy
Päivänkilontie 5 B
02210 ESPOO

Maksutta

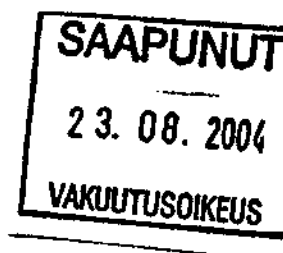
LO

29. 08. 03

MUUTOKSENHAKIJA

Radiosähköttäjä
Timo Kalevi Ojaniemi
Itätuulenkuja 7 B 32

02100 ESPOO

ELÄKELAUTAKUNNAN RATKAISU

Eläkelautakunta hylkää Ojaniemen valituksen, joka koskee liitteenä olevaa Soneran Eläkesäätiön 23.5.2002 antamaa päätöstä.

ASIAN KÄSITTELY ELÄKELAUTAKUNNASSA

Asia

Ojaniemi on hakenut muutosta Soneran Eläkesäätiön 23.5.2002 antamaan päätökseen, jolla hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke 1 439,96 euro kuukaudessa 1.4.2002 alkaen.

Ojaniemi on toimittanut muutoksenhakukirjelmänsä Soneran Eläkesäätiöön. Eläkelaitos on todennut, että edellytyksiä päätöksen itseoikaisuun ei ole, min-
kä vuoksi se on siirtänyt asian eläkelautakuntaan valitusasiana käsiteltäväksi.

Vaatimukset ja lausumat Ojaniemi on vaatinut, että hänelle erillisen sopimuksen perusteella työsuhteen päättymisen jälkeen suoritettu korvaus 250 000 markkaa otetaan huomioon merimieseläkelain (MEL) mukaista eläkettä määrättäessä. Ojaniemi on työs-
kennellyt Neste Oy – Varustamon palveluksessa 1.11.1986–1.10.1993. Oja-
niemen mielestä ketjuuntuneiden työsuhteiden vuoksi tästä on tullut huomati-
tava ansionmenetys ko. ajalta. Sopimuksesta varustamo maksoi erääntyneistä
palkkasaatavista korvauksena 250 000 markkaa 26.4.1995. Tästä summasta
on varustamo pidättänyt merimiesveron, mutta ei lakisääteistä vakuutusmak-
sua. Varustamo on laiminlyönnillään heikentänyt Ojaniemen eläketurvaa.

Soneran Eläkesäätiö on esittänyt vastineessaan valituksen hylkäämistä.
Fortum Shipping (entinen Neste Oy) ja Merimieseläkekassa ovat antaneet
asiassa lausuntonsa.

Ojaniemi on antanut vastineen johdosta lausuntonsa. Ojaniemi on uudistanut
aikaisemman vaatimuksensa ja sen perusteen. Ojaniemi on viitannut oheiseen
verottajalta hankkimaansa 18.11.2002 päivättyyn selvitykseen, jonka mukaan
hänelle maksettua 250 000 markan suoritusta on pidetty palkkatulona. Lisäksi
Ojaniemi on todennut, että työnantaja on pidättänyt merimiesveron, mutta jät-
tänyt pidättämättä MEL-vakuutusmaksun. Ojaniemi on myös vaatinut, että So-
neran Eläkesäätiö määrätään korvaamaan hänen oikeudenkäyntikulunsa
oheisen laskun mukaisesti; 988,20 euroa.

PL 690
00101 HELSINKI

SAAPUNUT

23.08.2004

VAKUUTUSOIKEUS

ELÄKEPÄÄTÖS

Antopäivä
23.05.2002

Postituspäivä
23.05.2002

Timo Kalevi Ojaniemi
Itätuulenkuj 7 B 32

02100 ESPOO

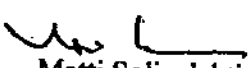
Henkilötunnus 030845-573F

Hakemuksen vireille-
tulopäivä 02.04.2002

TYÖELÄKELAKIEN MUKAISEN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEEN MYÖNTÄMINEN

- Eläkeoikeus** Olemme myöntäneet Teille työkyvyttömyyseläkkeen 20.03.2002 alkaneen työkyvyttömyyden perusteella.
- Eläke alkaa 01.04.2002.
- Eläkkeen määrä** 1 439,97 euroa kuukaudessa (8 561,67 markkaa).
- Maksaminen** Maksamme eläkkeenne kunkin kuukauden 20. päivä.
- Eläkkeenne maksamisesta ajalta 01.04. - 31.05.2002 päätämme erikseen, kun olemme saaneet työmarkkinatukea koskevan ilmoituksen.
- Ensimmäinen suorituspäivä on 20.06.2002.
- Maksupaikka on Nordea, Espoo-Tapiola
tilinumero 111235-00084972
- Ilmoitusvelvollisuus** Jos työkykynne palautuu, Teidän on viipymättä ilmoitettava siitä eläkelaitoksellemme.

Soneran Eläkesäätiö

Matti Soljanlahti

Liitteenä Eläkelaskelma, valitusosoitus

Lisätietoja antaa

Tuula Ranta
Ritva Kukkonen

Puh. (09) 6131 5049

Puh. (09) 6131 5052

PL 690
00101 HELSINKI

ELÄKELASKELMA

Ojaniemi Timo Kalevi

Henkilötunnus
030845-573F

TYÖELÄKELAKIEN MUKAINEN TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKE 01.04.2002 ALKAEN

Eläkettä määrättäessä huomioon otetut työsuhteet ja yrittäjätoiminnot

TEL-työsuhteet			
Peruseläke	Eläkepalkka päättymis- vuonna	Eläkepalkka indeksissä 2054	Eläke e/kk indeksissä 2054
YIT OY YLEINEN INSINÖÖRITOIMISTO 21.01.1978 - 25.02.1978	624,65	2 239,15	2,80
TELECOM FINLAND OY 19.05.1994 - 30.08.1994	1 934,62	2 354,09	8,83
TEL-eläke yhteensä			11,63
MEL-työsuhteet			
Peruseläke	Eläkepalkka päättymis- vuonna	Eläkepalkka indeksissä 2054	Eläke e/kk indeksissä 2054
Meripalvelu ennen v.1991 01.01.1963 - 31.12.1990	2 347,93	3 256,35	1 112,59
NESTE OY 25.01.1991 - 24.03.1991	3 879,40	4 995,79	12,49
NESTE OY 08.07.1991 - 30.09.1991	3 842,95	4 948,85	12,38
NESTE OY 19.12.1991 - 14.02.1992	4 318,77	5 273,93	6,59
NESTE OY 13.05.1992 - 31.07.1992	3 511,78	4 288,46	10,72
NESTE OY 15.10.1992 - 11.12.1992	3 719,36	4 541,95	5,68
NESTE OY 12.02.1993 - 25.04.1993	3 467,81	4 219,72	10,55
NESTE OY 10.06.1993 - 01.10.1993	3 589,05	4 367,24	16,38
MEL-eläke yhteensä			1 187,38
Eläke työsuhteista ja yrittäjätoiminnasta yhteensä			1 199,02
Työeläkelisä TEL, MEL 20,0961540 %			240,95
Eläke yhteensä			1 439,97
Työkyvyttömyyseläke 01.04.2002 alkaen indeksitasossa 2054			1 439,97

STTK-Lomat Oy
Y-tunnus 0298702-1
Yhtiöjärjestys

VUOSI 43

1 § Toiminimi ja kotipaikka

Yhtiön toiminimi on suomeksi STTK-Lomat Oy ja ruotsiksi FTFC-Semestrar Ab. Yhtiön kotipaikka on Helsinki.

2 § Toimiala

Yhtiön toimialana on edistää ja kehittää lomanjärjestämismahdollisuuksia. Yhtiö voi hankkia, omistaa, vuokrata ja luovuttaa kiinteistöjä. Yhtiö ylläpitää ja kehittää omistamiensa lomakiinteistöjen toimintaa sekä harjoittaa muuta tähän liittyvää toimintaa.

3 § Osakepääoma

Yhtiön vähimmäispääoma on kahdeksantuhatta (8.000) euroa ja enimmäispääoma on kahdeksansataatuhatta (800.000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa ja alentaa yhtiöjärjestystä muuttamatta.

4 § Osakkeiden lukumäärä

Osakkeiden lukumäärä on viisituhatta satakahdeksankymmentäviisi (5185) osaketta.

5 § Hallitus

Yhtiöllä on hallitus, johon valitaan vähintään kolme (3) ja enintään kuusi (6) jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta ja on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Hallitus valitsee itselleen keskuudestaan puheenjohtajan.

6 § Toimitusjohtaja

Yhtiöllä on hallituksen nimittämä toimitusjohtaja, joka hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa.

7 § Tilintarkastajat

Yhtiöllä on yksi (1) varsinainen tilintarkastaja ja yksi (1) varatilintarkastaja. Jos tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa tarvita.

8 § Toiminimen kirjoittaminen

Yhtiön toiminimen kirjoittavat toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja kumpikin yksin ja hallituksen jäsenet kaksi yhdessä.

9 § Tilikausi

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

10 § Kokouskutsu

Kutsu yhtiökokoukseen on toimitettava aikaisintaan 4 viikkoa ja viimeistään 1 viikko ennen yhtiökokousta kirjallisesti jokaiselle osakkeenomistajalle, jonka osoite on yhtiön tiedossa.

11 § Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain kesäkuun loppuun mennessä yhtiön kotipaikassa.

Kokouksessa on esitettävä:

1. Tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen,

2. Tilintarkastuskertomus,

päätettävä:

3. tilinpäätöksen vahvistamisesta,
4. vastuuvapauden myöntämisestä toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille,
5. toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta,
6. hallituksen jäsenten lukumäärä,
7. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkiot, ja valittava tarvittaessa:
8. hallituksen jäsenet,
9. tilintarkastajat ja varatilintarkastaja.

12 § Lunastuslauseke

Jos osake siirtyy muualle kuin yhtiön osakkaalle, on siirronsaajan viipymättä ilmoitettava siitä hallitukselle, jonka tulee välittömästi saattaa asia kirjallisesti osakkaiden tietoon.

Yhtiöllä ja osakkeenomistajalla on oikeus lunastaa osake seuraavilla ehdoilla:

- 1 Yhtiön lunastusoikeus on ensisijainen. Yhtiö voi lunastaa osakkeet voitonjakokelpoisilla varoilla. Osakkeenomistaja voi lunastaa siirtyvän osakkeen vain, jos yhtiö ei käytä lunastusoikeuttaan.
2. Lunastus ei koske tilanteita, joissa omistajayhteisö sulautuu jo yhtiön omistajana olevaan toiseen yhteisöön.
3. Jos yhtiön jättäessä lunastusoikeutensa käyttämättä useammat osakkaat haluavat käyttää lunastusoikeuttaan, on osakkeet jaettava hallituksen toimesta lunastukseen halukkaiden osakkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden mukaisessa suhteessa. Mikäli osakkeiden jako ei mene tasan, jaetaan ylijääneet osakkeen lunastusta haluavien kesken arvalla.
4. Lunastushinta on luovuttajan ja siirronsaajan sopima hinta, tai jos saanto on vastikkeeton, osakkeen viimeiseen tarkistettuun tilinpäätökseen perustuva arvo.
5. Hallituksen tulee antaa tieto osakkeenomistajille osakkeen siirtymisestä kahden (2) viikon kuluessa siirtoilmoituksesta lukien. Samalla hallituksen on ilmoitettava osakkeenomistajille, aikooko yhtiö käyttää lunastusoikeuttaan. Tiedoksiannon tulee tapahtua samalla tavalla kuin kokouskutsun antamisen. Tiedon tulee sisältää lunastushinta ja päivämäärä, jolloin lunastusvaatimus on tehtävä.
6. Osakkeenomistajien tulee esittää lunastusvaatimuksensa kirjallisesti yhtiölle kuukauden kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on hallitukselle ilmoitettu.
7. Lunastushinta on suoritettava siirronsaajan ilmoittamalle pankkitilille kahden (2) viikon kuluessa lunastusvaatimuksen tekemisestä lukein tai mainitussa ajassa talletettava ulosoton haltijalle.
8. Lunastusoikeutta sekä lunastushinnan määrää koskevat erimielisyydet on käsiteltävä Helsingin käräjäoikeudessa.

Tämä pykälä on merkittävä osakekirjoihin, osakeluetteloon, mahdollisesti annettaviin väliaikaistodistuksiin ja osakeantilippuihin.